

קלטת 98א (יידיש)

...ואני הייתי, הייתי... השם יתברך נתן לי נפש שהייתי מתגעגע לתורה
אני בערתי לתורה, ליראת שמיים
נו, הייתי, הייתי מאוד {...}
על כל פנים, אז מה שראיתי, אז.. שחסידיים, חסידיים נוהגים בתמימות
ואני הייתי ה"ראשון" ואני... ואני הייתי הכי גדול, הכי גדול
למשל: בקרלין צועקים בתפילה, ואני צעקתי צעקות כאלה שיכולים להרוג
[אתה יכולת להרוג את האנשים]
כן, הרב קהת אמר לי:
"אתה הורג אותי, אתה עושה אותי מת, מה אתה רוצה ממני?"
מעשה של שמונים שנה, או תשעים שנה
[צעקת: "אני רוצה את רבינו..."]
אהרון תפסיק...

...נו, מה שיותר {...} לפני התפילה, למשל:
הם היו קמים חצי שעה לפנות בוקר
"הם קמו חצי שעה לפנות בוקר..", אז הם היו נקראים: "גדולי העובדים, גדולי צדיקי הדור"
"הוא קם חצי שעה לפנות בוקר"
[אז רבי ישראל כבר מתפלל {...}], ו... ו... ו... וכשקמים..
[צריך לשתות]
נטילת ידיים, "ראשית להתחיל לשתות.. לשתות"
נו, ראיתי שצריך לשתות, גם אני... גם אני.. ראיתי.. "שתייה, שתייה"
ואחרי זה שוכבים במושב, שוכבים במושב שעה, או שתיים
[..
כשנתקרבתי אליו..
אחרי זה השם יתברך עזר לי שראיתי את רבי ישראל
"מה זה איתם?, הם קמים חצי שעה לפנות בוקר, והם כבר "צדיקי הדור"
ורבי ישראל קם בחצות, ואף אחד לא יודע כלום
והוא לא צריך תה, הוא לא צריך כלום, הוא צריך רק מקווה, ו... ו... ו... {..
ובהמשך רבי ישראל..
[הלכת למקווה? לפני רבי ישראל הלכת למקווה?]

כן
[כן, כל יום?]

כן
[חסידי קרלין היו הולכים למקווה?]
כן, לא בכל יום, אבל אני, אני הייתי..
[מאיזה גיל התחלת ללכת למקווה?]
{..}, אה?
[מאיזה גיל הל...]

...}
...{

...[אהרון פץ שר: "להודיע, להודיע..", כך בטחו אבותינו...]

...}.....
...{.....

...אה, העניין עם אמא שלי, נפטרה בבית של רבי ישראל, שבת לפנות בוקר
שבת לפני מנחה.. נהיה רעש בכל העיר שהיא נפטרה:
"ישראל בער {..}, ישראל בער {....}, הרג, הרג את האמא
ישראל בער הרג, מסכנה נפטרה מגודל הצער, יכול להיות יהודי לא ברסלבר"
הכלל: {....} אני אספר יותר.. יותר {פרטים}, אבל לא יכולים לספר בשלמות
[מה שאתה יכול]
אז.. ככה, ככה היה:
איך.. איך שנעשה רעש שנעשיתי ברסלבר, ואבא שלי..
הגיעו הגדולים של העיר לאבא שלי, אמרו לו:
" {..} ישראל בער נעשה ברסלבר, {שמה היה.... לראות מה הכי מוקדם}, ...הדרך שלנו"
הכלל, אבא שלי אמר:
"אין לי דאגה, ואני מכיר את הבן שלי, הוא ירא שמיים, הוא לא יוצא מהדיבורים שלי
אז כשיגיע מהישיבה, אגיד לו לא להיות ברסלבר, {... ..}"
{....} מהישיבה, אמר לי אבא:
"תקשיב ישראל בער, הגיע אליי רב מוטל, והגיעו עוד אנשים, ו.. ו.. אבא שלי..
אמר לי שנהיית ברסלבר, אני מבקש ממך בני, אני נותן לך רשות להיות איזה חסיד
שאתה רוצה, או גור, או לובביצ'ר, או {חסיד}, איזה שאתה רוצה
העיקר לא ברסלבר"
אני אמרתי:
"אבא, אני לא יכול לשמוע לך את הדיבורים שלך"
הוא אמר:
"ככה.. אכן הם צודקים, אני לא יודע מה זה נקרא ברסלבר
אכן אני שומע פעם ראשונה בחיי שהוא לא שומע לי, מקיים הדיבורים שלי, מקיים כיבוד אב"
שוין, על כל פנים, אבא שלי כל הזמן ביקש ממני, אני לא שמעתי לו
אז.. אז הוא אמר.. אז.. אז הוא החליט לזרוק אותי מהבית
נהיה מחלוקת גדולה בבית בין האבא לבין האמא
האמא אמרה:
"לא לגרש החוצה, ומ.. ומצפת לטבריה זה.. זה.. זה.. זה.. זה..
שני שני "בתים", אחד על יד השני, ומטבריה לצפת, אם נוציא אותו {מהבית}.. ככה..
לא ישמעו, אז יהיה חתונה, ויהיה אחרי החתונה, על כל פנים אז יהיה חתונה, ו..
אבל, אבל אם תזרוק אותו מהבית, ומטבריה לצפת, אז ידעו שהוא נעשה ברסלבר
יעזבו אותו השידוך, והרי זה הבן שלנו, זה רחמנות, וכלום לא נדע ממנו"
הוא.. הוא.. רק..
הכלל: הוא, הוא גרש אותי, לא הסכים להיכנס לבית, הוא גרש אותי
והוא היה לו פחד:
אולי ליל שישי אצל רבי ישראל, אני בינתיים בבית של רבי ישראל
כשמגיע בן אדם {....} רבי ישראל.. פותח את הבית, ואני נכנסתי לרבי ישראל
הייתי במחסן, בית על ידו, {..} במחסן, והייתי שם שבת
נו, ובמחסן היה חלונות, במקום היה חלונות, ו.. ו.. והבית הזה, עם הבית של רבי ישראל
כשהייתי צריך לגשת לרבי ישראל היה צריך לעבור ד.. דרך המחסן, דרך, דרך.. דרכו
נו, הכלל:
אמא שלי הייתה מאוד ממורמרת, היא ראתה שאבא שלי לא שומע לה

הוא זרק אותי מהבית
היא הלכה לרב מוטל, {...} לרב מוטל, היא, והאבא, והבן, ומאוד החזיקו מרב מוטל
הכלל:

היא הלכה לרב מוטל, אז סיפרה לו מהמחלוקת:

"הבית זה 'תשעה באב', זה 'חורבן בית המקדש'

שהוא... א... אז שייתן עצה, {הוא ייתן}, ייתן עצה"

העצה שלי:

"אנחנו... אה... אה... כזה מין 'ציור' עם ברסלב, זה דבר כזה

זה כמו... זה כישוף, זה כישוף!"

נו, אחרי זה, רבי ישראל הוא יהודי ירא, אבל הוא ברסלב, ואחרי זה... והעצה שלי:

"לספר לרבי ישראל איך הכל בבית, המצב בבית {...} השבר, והוא תמוה

הכלל: על כל פנים, מה יש לרבי ישראל מזה, {...}

הוא מבקש ממנו שיעזוב {...} לתוך הבית, שיעזוב {...}

לעשות בזיון, {ככה יעשה}, יותר טוב שיוכל להיות בבית"

ככה שמעה מרב... מרב מוטל, שזה כישוף

היא מאוד נבהלה, היא פחדה, היא חשבה:

"אכן לנסוע למכשף, כישוף, עם כזאת מין בקשה"

היא הלכה עם לב נשבר באותה העת, ב...

[שבת]

כן, הכלל:

נכנסה לבית של רבי ישראל לפני מנחה, ורבי ישראל היה בבית

היא נפלה על הרגליים שלו, והיא בכתה, והיא סיפרה כל המעשה:

"אבא זרק את הילד, והעניות, עניות, והשבר, ועכשיו בבית 'חורבן בית המקדש', {...}

הוא היה כל הזמן יהודי ירא, מה שנעשה עם הבן שלי

תעזוב את הילד שלי, ואל תתן לו להיכנס לבית!"

נו, אז הוא אמר לה:

"את יכולה לדבר עם הילד שלך, אני, אני לא {...} אליו... {...}

אבל אם הוא יבוא אליי, את הבן אני לא אזרוק

תקשיבו לפי עצה טובה:

{אם 'תקומו'}, תגידו לבעל, ואתם, אתם תדעו {...} שלא ינתק {...}

עוד עצה יהיה - בהסתר, ביחד שם"

איך שהיא שמעה דבר כזה, שהוא לא יעזוב

היא חשבה: "טוב, אני אדבר, אני אגיד {...} את כל הטענות {...}"

איך שהיא שמעה שהוא לא יעזוב, היא נפטרה

[ישר נפטרה?]

{...}

[ישר נפטרה, מיד נפטרה]

כן, תכף, {...}

אבל {...}, אבל הבית שלנו היה בין הבתי כנסת, הציבור היה לפני תפילת מנחה

אז נהיה... נהיה רעש, מי שרוצה להתפלל מנחה נכנס לבית של רבי ישראל

שמע נפטר, {שים לב}, שוין

נו, ו... והיהודים רחמנים, הביאו שמה {...}

הרי אחרי זה התעלפו האבא והאמא

הכלל:

הם ראו שהיא לא התעלפה, היא נפטרה

ואני, ואני עומד שם בחלון בבית, במחסן, הוא... הולכים.. שהולכים בעלייה, וחוזרים בחזרה

{.....}, והפולנים אומרים:
"מה עשית?", {..}, מה שיכול.., מה שהילד..
מה שילד לבד להרוג את האמא, ככה היא נפטרה"
אני שומע, אני שומע שם
וספרדים, גם הספרדים הם אומרים: "אוי..", הספרדים אומרים בשפה שלהם:
מה שיותר.., מה, מה, מה, מה יכול להיות בזה העולם, ומה דבר כזה
יכול ילד לעשות לאמא"
הכלל:
שניהם אומרים שמה:
"ברסלב, שהוא ברסלב"
הרי הם לא יודעים
{....}
היה דבר, הם לא שמעו.. רק בברסלב, נודע מה יש כזה רעש, מה זה ה..
"אוי, נפטרה, ישראל בער הוא.. הוא.. {..}, זה הבן, זה הבחור הרג אותה
נפטרה בבית של רבי ישראל, שוכבת מתה"
נו.. נו
היה מאוחר בלילה, 'מובי.., מובילים לבית החיים' מוציאים מהבית של רבי ישראל
{.....}
{..}, המעשה, המעשה מהגר
והמעשה מרב הירש ליטוואק
והמעשה שנפטר הנכד של רב קהת
והמעשה..
[המעשה מתפילין, והמעשה מהאמא שנפטרה
ו.. זה.. ר.. ומה היה? ר.., רבי ישראל התפלל, {...}.. בחדר שלנו שעה..]
ה.., הוא היה בבית הכנסת, אני ראיתי? אני ראיתי?
אני רק שמעתי, שמעתי שהיא נפטרה
[נו, ורבי ישראל התפלל שלא יהיה חילול השם? {..}..]
{...}.. מסתמא, מסתמא, מה, שואלים אותי {...}
{....}, היא נפטרה.. היא נפטרה ב.. בבית שלו, תמצית, נפטרה..
[ואיך?]
והצילו אותה, ולא היה את מי להציל
[איך זה קרה שהיא קמה?]
אה?
[איך זה קרה ש.., שהיא קמה?]
איך זה קרה?
[ואיך זה קרה שהיא קמה?]
אחר כך רצו, רצו לעשות מה שעושים עם הנפטר, להניח על הארץ, {..}
אז הרגישו, הרגישו משהו, העין.. {....} העיניים {...}, ראו משהו
והם ראו, התחילה ההצלה שם, ונהיה יותר ויותר {.....} ובסדר גמור
ו.. ו.. ו.. ו.. והיא קמה, וקמה עם אור, ו.. ו.. {.....}
אבל, ו.. ונהיה תחיית המתים, {תהיה תקווה}
[היא סיפרה לך משהו? איך היא הרגישה כשהיא הייתה?]
לא, לא, לא, לא
[כלום היא לא סיפרה?]
לא כלום, שום כלום, {..}
[ואחרי זה?]

היא נפטרה, {....., אזוי.....}
 {אהרון.....}
 [ואחרי זה היה.. החתונה שלך]
 אחרי זה, אחרי זה, כן
 [ורבי ישראל הגיע לחתונה שלך ורקד]
 כן, כן..
 [עד שנפלו לו המכנסיים, כן?]
 כן, כן, כן, כן
 המכנסיים נפלו, הגיעו אנשים ועצרו אותו, {.....}, החזיר המכנסיים
 [ואז..]
 הוא לא ידע
 [הוא ככה רקד, לא הרגיש שהמכנסיים נפלו?]
 לא, לא, {...}
 הוא רקד יחידי, עם הציבור.. הם ראו שהמכנסיים למטה, {..
 [ואחרי זה..
 {..
 [שלך..
 {..}, שבת אחרי זה, חמי, חמי הרביץ..
 [חמך הרביץ..
 סגר
 [וסגר את הבית]
 כן, כן, כן
 [ולא הסכים לך ללכת]
 כן, כן
 [ל..רבי ישראל קרדון]
 אישתי אומרת, אישתי אומרת:
 "אני מבקשת ממך, אני מבקשת ממך, {..}..
 [אתה ברכת בשתיים עשרה..
 והיא אמרה לי: "גיט אלס'דינג) טוב על הכל"
 אותו הלילה, אותו הלילה, {אמר מוט'ה':
 "אתה לא הולך, אתה לא הולך הלילה"
 אבל היה לי 'תקיעת כף', {....}, אנחנו צריכים להתראות
 [והלכת בשתיים עשרה בלילה?]
 כן
 [אמרת שלום לרבי ישראל וחזרת בחזרה?]
 כן, חזרתי בחזרה
 [והוא תפס..
 מצאתי, מצאתי, מצאתי חמי איך שהוא רודף אחריי, רודף..
 אז הוא הרביץ לי
 [הוא הרביץ..
 {....}
 [שלח אותך לחוץ, שלח אותך לעצמות עם הבשר..
 כן, כן, כן
 [שהכלבים אוכלים]
 מצא אותי שמה על יד החנויות, מאוחר
 ושם, בשנים הקודמות העצמו..., היום מוכרים את העצמות

אבל בשנים הקודמות היו זורקים לכלבים, עמדו הכלבים ואכלו {...}
וחמי זרק, זרק...
[על העצמות]
על ה..., על הכלבים, ניסים שלא {...}
[ניסים גדולים שהכלבים..]
כן
[לא נגעו בך]
...{...}

סוף קלטת 98א